

Uzasadnienie

Budowa zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej wiąże się z koniecznością podłączania przyległych do niej nieruchomości. Konieczność ta wynika z art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996 roku (Dz. U. z 2025 r. poz. 733 z późn. zm.) o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Przyłączenie nieruchomości do sieci kanalizacyjnej nie jest obowiązkowe, jedynie jeżeli nieruchomość jest wyposażona w przydomową oczyszczalnię ścieków spełniającą wymagania określone w przepisach odrębnych.

Zgodnie z art. 2 pkt 5 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (Dz. U. z 2024 r. poz. 757 z późn. zm.) przyłączem kanalizacyjnym jest „odcinek przewodu łączącego wewnętrzną instalację kanalizacyjną w nieruchomości odbiorcy usług z siecią kanalizacyjną, za pierwszą studzienką, licząc od strony budynku, a w przypadku jej braku do granicy nieruchomości gruntowej”. Wykładni tej definicji dokonał Sąd Najwyższy w składzie powiększonym w uchwale z dnia 22 czerwca 2017 roku podjętej w sprawie III SZP 2/16, zgodnie z którą odcinek przewodu od sieci kanalizacyjnej w drodze do granicy nieruchomości odbiorcy usług uznany został za przyłącze kanalizacyjne, w związku z czym (zgodnie z art 15 ust. 2 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków) „realizacja budowy przyłącza do sieci (...) zapewnia na własny koszt osoba ubiegająca się o przyłączenie nieruchomości do sieci”. Oznacza to, że osoba ta ma zarówno sfinansować budowę przyłącza, jak i doprowadzić do jego wybudowania.

Mając na względzie konieczność przyłączenia nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej, koszty realizacji przyłączenia nieruchomości do sieci kanalizacji sanitarnej oraz fakt, że inwestycje te będą służyć ochronie środowiska (likwidacja zbiorników bezodpływowych, które często są nieszczelne) uznano za zasadne udzielić dotacji celowej z budżetu Gminy-Miasta Płocka na dofinansowanie budowy przyłącza kanalizacji sanitarnej do istniejącej lub będącej w trakcie budowy sieci kanalizacyjnej.

Zmieniono kwotę dotacji z budżetu Gminy, która może zostać udzielona w wysokości 50% kosztów budowy przyłącza, jednak nie więcej niż 4.000,00 zł (cztery tysiące złotych) oraz dostosowano udzielanie pomocy de minimis do aktualnie obowiązujących Rozporządzeń Komisji Europejskiej w stosunku do uchwały Nr 614/XXXV/2021 Rady Miasta Płocka z dnia 28 października 2021 r. w sprawie zasad udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy – Miasto Płock na dofinansowanie kosztów budowy przyłączy kanalizacji sanitarnej do nieruchomości.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy m. in. finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w zakresie określonym w art. 400 a ust. 1 pkt. 2, 5, 8, 9, 15, 16, 21, 22, 24, 25, 29, 31, 32 i 38-42 ww. ustawy. Finansowanie to, zgodnie z art. 403 ust. 4 może polegać na udzielaniu dotacji celowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych z budżetu gminy. Przepis zaś art. 403 ust. 5 ww. ustawy stanowi, iż zasady udzielania dotacji celowej, o której mowa powyżej obejmujące kryteria wyboru inwestycji do finansowania lub dofinansowania, tryb weryfikacji spełnienia kryteriów oraz tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposób rozliczania określa odpowiednio rada gminy w drodze uchwały.

Ponadto wprowadzono zmiany mające na celu dostosowanie treści uchwały do uwag zawartych w uchwale Nr 28.398.2025 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie z dnia 30 grudnia 2025 r. unieważniającej uchwałę nr 344/XIX/2025 Rady Miasta Płocka z dnia 27 listopada 2025 r.

Uszczegółowiono zapisy dotyczące kryteriów wyboru inwestycji do dofinansowania i sposób weryfikacji spełnienia kryteriów.

W myśl art. 403 ust. 5 ustawy - Prawo ochrony środowiska, rada gminy albo rada powiatu określi, w drodze uchwały, zasady udzielania dotacji celowej, o której mowa w ust. 4, obejmujące: 1) kryteria wyboru inwestycji do finansowania lub dofinansowania; 2) tryb weryfikacji spełnienia kryteriów, o których mowa w pkt 1; 3) tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji celowej i sposób jej rozliczania. Jak wynika z powyższego, zasady udzielania dotacji celowej, do których określenia została uprawniona rada, muszą obejmować kryteria wyboru inwestycji do finansowania lub dofinansowania, tryb weryfikacji spełnienia tych kryteriów oraz tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji celowej i sposób jej rozliczania. Dla wypełnienia delegacji ustawowej są to niezbędne elementy uchwały. Badając przedmiotową uchwałę

Kolegium Izby ustaliło, iż w badanej uchwale Rada Miasta Płocka nie określiła trybu weryfikacji spełnienia kryteriów wyboru inwestycji do dofinansowania, jakimi miałyby się kierować organ wykonawczy przy udzielaniu dotacji. Zdaniem Kolegium Izby organ uchwałodawczy, poprzez brak wskazania ww. trybu, de facto ceduje swoje kompetencje w tym zakresie na organ wykonawczy, pozostawiając mu swobodę w określeniu czynności prowadzących do załatwienia sprawy. Tym samym w przedmiotowej uchwale wskazano w § 5 tryb weryfikacji spełnienia kryteriów.

Wykreślono wyrażenie: "w szczególności" w zakresie określenia podmiotów, którym może zostać przyznana dotacja.

W § 1 ust. 1 badanej uchwały Rada Miasta Płocka postanowiła, cyt.: „Ustala się zasady udzielania dotacji celowej, ze środków budżetu Gminy – Miasto Płock (Gminy), podmiotom niezaliczonym do sektora finansów publicznych, w szczególności: osobom fizycznym, wspólnotom mieszkaniowym, osobom prawnym, przedsiębiorcom, a także jednostkom sektora finansów publicznych będącym gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi, ...”. Kolegium Izby zauważyło, że użycie wyrażenia „w szczególności” czyni zapis § 1 ust. 1 badanej uchwały nieprecyzyjnym, co może prowadzić do wystąpienia niedozwolonego luzu interpretacyjnego oraz uznaniowości dokonującego oceny w tym zakresie. Tym samym w § 1 usunięto wyrażenie "w szczególności".

Wykreślono zapis:

"1. Dotacje niewykorzystane w terminie, wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości podlegają zwrotowi.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 stosuje się odpowiednio art. 251 i 252 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 z późn. zm.)".

Zasady i terminy zwrotu dotacji udzielonych z budżetu jednostki samorządu terytorialnego zostały określone wprost w art. 251 i art. 252 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483), dlatego też treść uchwały nie może normować tego, co zostało już uczynione w ustawie.

Ponadto na podstawie obowiązującego orzecznictwa (m.in. Uchwała Nr 8/369/2024 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 27 marca 2024 r.) wykreślono zapis o uzależnieniu przekazania dotacji od zaległości finansowych w stosunku do zobowiązań wobec Gminy w brzmieniu: "Warunkiem ubiegania się o dotację jest nieposiadanie względem Gminy zaległości z tytułu podatków i „WNIOSEK o udzielenie dotacji na celowej z budżetu Gminy - Miasto Płock na dofinansowanie budowy przyłącza kanalizacji sanitarnej do nieruchomości w części III. pn. „Oświadczenia” zawartego w pkt 2 obowiązku złożenia przez wnioskodawcę następującego oświadczenia: „Oświadczam, że nie posiadam względem Gminy - Miasto Płock zaległości z tytułu podatków i opłat oraz innych danin publicznych, a także zaległości o charakterze cywilno - prawnym."

Zgodnie z Uchwałą Nr 8/369/2024 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 27 marca 2024 r.) ograniczenie w dostępie do dotacji przez ustalenie obowiązku niezalegania z płatnościami na rzecz podmiotów publiczno-prawnych naruszałoby art. 43 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.), który stanowi, że prawo realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych przysługuje ogółowi podmiotów, chyba że odrębne ustawy stanowią inaczej. Brak jest podstaw do ustanawiania ograniczeń podmiotowych w tym zakresie.

Projekt uchwały został pozytywnie zaopiniowany przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi pismem z dnia 09.02.2026 r., znak sprawy: DBD.pp.0220.81.2026 oraz przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów pismem z dnia 09.02.2026 r. Ponadto Płocka Rada Działalności Pożytku Publicznego nie zgłosiła żadnych uwag do projektu uchwały w wyznaczonym terminie.